

REFERAT Økonomiudvalget 2022-2025 d. 23-03-2022

Mødedato Onsdag d. 23. marts 2022 kl. 16:30

Mødested Ekstraordinært Økonomiudvalgsmøde (lokale 224)

Indholdsfortegnelse

Henvendelse til Transportministeren om støj fra motorvej i Odense Kommune.....	3
Beslutning om modtagelse af fordrevne ukrainere.....	7

Punkt 1: Henvendelse til Transportministeren om støj fra motorvej i Odense Kommune

09.11.00-G01-1-22

Resume

Borgerne, der bor i nærheden af motorvejene i Odense, har længe oplevet, at de bliver udsat for for meget støj.

Som opfølgning på et borgermøde i Højby om støj fra motorvejene har Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen, bedt det rådgivende ingeniørfirma Rambøll om at opdatere kortlægningen af motorvejsstøjen i Odense Kommune og komme med forslag til, hvordan støjen kan begrænses. Arbejdet er sket i samarbejde med borgergrupper, der ønsker at støjen fra motorvejene begrænses.

Folketinget har i aftale om Infrastrukturplan 2035 afsat midler til udbygning af motorvejen syd om Odense, med tilhørende midler til forbedret støjafskærmning.

Der er desuden afsat 3 mia. kr. til en generel pulje til støjbekæmpelse langs statens veje, der også kan anvendes til motorvejene i Odense Kommune.

Der er dermed håb om, at støjen fra motorvejene i Odense Kommune kan begrænses.

Det er aftalt mellem borgergrupperne og Odense Kommune, at der med baggrund i Rambølls undersøgelser, sendes en fælles henvendelse til Transportministeren med det formål at få afsat projekt- og puljemidler til forbedret støjbekæmpelse langs motorvejene i Odense Kommune.

Et forslag til fælles henvendelse forelægges til godkendelse.

Effekt

Et sundere Odense

Mindre støj fra motorvejene vil forbedre sundheden for de borgere, der i dag udsættes for støjen.

Byudvikling med kvalitet

Forbedret støjbekæmpelse langs motorvejene kan gøre det lettere at udvikle Odense langs motorvejene med kvalitet, idet udviklingen kan ske uden uacceptable støjgener for de fremtidige brugere.

En klima- og miljøvenlig storby

Mindre støj fra motorvejene vil gøre den samlede støjforurening i Odense mindre, og dermed gøre byen mere miljøvenlig.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen og Borgmesterforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender, at vedlagte henvendelse om støj fra motorveje i Odense Kommune sendes til Transportministeren, bilagt Rambølls kortlægning af støjgener fra motorvejene, og mulighederne for at begrænse dem.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Borgmesterforvaltningen skal i forhold til sagsfremstillingen præcisere, at der i Budget 2022 er afsat 3,9 mio. kr. samt tilhørende afledt drift til støjværn ved Thujavej/Assensvej. Støjværnet skal etableres i direkte forlængelse af det støjværn, der er aftalt nationalt under infrastrukturforliget.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens og By- og Kulturudvalgets indstillinger.

Sagsfremstilling

Støjproblemer langs Odenses motorveje

Borgere, der bor i nærheden af motorvejene i Odense, har længe klaget over, at støjen fra motorvejene er voksende, og overstiger Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi for vejstøj på 58 dB udendørs ved boliger.

Odense Kommune har løbende støttet borgerne, og har bl.a. rettet henvendelse til Vejdirektoratet, der er ansvarlig for støjen fra motorvejene, med det formål, at få begrænset støjen.

Der er foretaget støjdæmpende tiltag langs motorvejen, fx støjafskærmning ved Sanderum, men desværre har løbende kortlægninger af støjen udført af Vejdirektoratet – sidste gang i 2017 – vist, at der stadig er mange boliger i Odense Kommune, der er belastet med motorvejsstøj over Miljøstyrelsens grænseværdi.

Borgermøde og mulige midler til forbedret støjbekæmpelse

Borgergrupper, der arbejder med at begrænse motorvejsstøjen i Odense, holdt den 9. september 2021 et borgermøde i Højby.

I mødet deltog Vejdirektoratet, sammen med politikere fra Odense Kommune og Folketinget.

På mødet blev problemerne omkring motorvejsstøjen fremhævet, og der kunne konstateres opbakning til at gøre noget ved problemet.

Vejdirektoratet gjorde opmærksom på, at der i Folketingets aftale om Infrastrukturplan 2035 er afsat midler til udbygning af motorvejen syd om Odense, fra Blommenslyst til motorvejskrydset ved Svendborgmotorvejen, med tilhørende midler til forbedret støjbekæmpelse.

Der er desuden afsat 3 mia. kr. til en generel pulje til støjbekæmpelse langs statens veje, der også kan anvendes til motorvejene i Odense Kommune, herunder 16. mio. kr. til støjskærme ved Thujavej.

Svendborgmotorvejen og den fynske motorvej øst for motorvejskrydset kan bevilges midler til støjbekæmpelse fra denne pulje - dog i konkurrence med støjbekæmpelsestiltag for andre motorvejsstrækninger i Danmark.

Fremadrettet er der dog begrundet håb om, at støjen fra alle motorvejene i Odense Kommune kan begrænses.

Opdatering af støjkortlægning og undersøgelse af støjdæmpende tiltag

Som opfølgning på borgermødet blev der igangsat et arbejde, hvor problemstillingerne omkring motorvejsstøjen blev opdateret. I Odense Kommune varetages arbejdet i fællesskab mellem Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen. Arbejdet er sket i samarbejde med borgergrupperne, der ønsker at støjen fra motorvejene begrænses.

Odense Kommune har bedt det rådgivende ingeniørfirma Rambøll om at foretage en opdateret kortlægning af motorvejsstøjen i Odense Kommune, og komme med forslag til, hvordan støjen kan begrænses - om muligt til under Miljøstyrelsens grænseværdi. Det fremgår af Rambølls kortlægning, at der er 4.402 boliger i kommunen, der er belastet med motorvejsstøj, der overstiger Miljøstyrelsens grænseværdi. Støjbelastningen er opgjort på adresser, så alle naboer til motorvejene kan konstatere hvilken støjbelastning, de er udsat for.

Resultaterne af kortlægningen blev forelagt for borgergrupperne på et møde den 10. december 2021.

Rambøll har også set på mulige støjdæmpende tiltag langs motorvejene, og hvilken støjmæssig effekt de vil have. Der er set på konkrete støjvolde og -skærme, nedsat hastighed, støjdæmpende asfalt og kombinationer heraf.

Rambølls undersøgelser af støjdæmpende tiltag blev forelagt for borgergrupperne på et møde den 28. januar 2022. Rambølls undersøgelser viser, at støjen fra motorvejene i Odense Kommune kan begrænses væsentligt, men også at støjen er så stor, at det i de fleste tilfælde ikke vil være tilstrækkeligt med et enkelt støjdæmpende tiltag, hvis miljøstyrelsens grænseværdi skal overholdes.

Det vil oftest være nødvendigt med mange, samtidige tiltag, det vil sige både etablering af volde eller skærme, nedsættelse af hastigheden på motorvejene og udlægning af særlig støjdæmpende asfalt.

I nogle tilfælde er de undersøgte muligheder ikke tilstrækkelige til at sikre, at den udendørs grænseværdi overholdes. I de tilfælde kan tilskud til facadeisolering af huse mod støj, fx. med lydisolerede vinduer være en mulighed, der dog kun sikrer lave støjniveauer indendøre.

Fælles henvendelse

Ud fra Rambølls undersøgelser er der udarbejdet et forslag til fælles henvendelse fra Odense Kommune og borgergrupperne til Transportministeren om problemerne med motorvejsstøj i Odense Kommune. Forslaget er vendt med borgergrupperne.

Henvendelsen har til formål at få afsat statslige projekt- og puljemidler til forbedret støjbekæmpelse langs motorvejene i Odense Kommune. Ønsket er, at der udføres nye støjdæmpende tiltag langs motorvejene i Odense Kommune hurtigst muligt og med den bedst mulige støjdæmpende effekt.

Støj fra kommunale veje

Henvendelsen til Transportministeren handler om motorvejsstøj. Imidlertid forårsager kommunevejene i Odense også støjgener for borgerne.

I Odense Kommunes kortlægning af støjen fra både motorveje og kommunale veje i 2017 blev det opgjort, at 33.000 boliger og 63.000 indbyggere i kommunen var udsat for en støjbelastning over Miljøstyrelsens grænseværdi. Dette svarer til, at mere end 30 % af befolkningen er belastet med vejstøj.

Som omtalt ovenfor er der 4.402 boliger langs motorvejene i Odense Kommune, der er belastet med støj over grænseværdien. Motorvejsstøjen udgør dermed kun en mindre, men ikke uvæsentlig, del af vejstøjen i Odense Kommune. Der bør derfor også være fokus på støjen fra de kommunale veje.

Det er Odense Kommune, der er ansvarlig for bekæmpelse af vejstøjen på de kommunale veje, men det er ikke et lovkrav, at der gennemføres støjbegrænsende tiltag på eksisterende kommunale veje.

For nuværende er der ikke afsat kommunale midler til bekæmpelse af vejstøj. Det kan overvejes at afsætte kommunale midler til støjafskærmning af kommunale veje, fx hvor dette sker koordineret med Vejdirektoratets støjafskærmning af motorvejene, således at der opnås en samlet forbedring for begge vejtyper. Rambølls undersøgelser af støjdæmpende tiltag ser også på denne mulighed.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Kortlægning af støj fra motorveje i Odense Kommune

Henvendelse vedr. støj i Odense kommune

Punkt 2: Beslutning om modtagelse af fordrevne ukrainere

00.00.00-G01-33-22

Resume

I denne sag skal det besluttes, om Odense Kommune skal modtage flere fordrevne ukrainere end det antal, der er fastsat i den nye særlov af 16. marts 2022.

Fordelingen af fordrevne ukrainere sker ved en særskilt fordelingsmodel, hvor Udlændingestyrelsen for hver kommune fastsætter det antal af personer, der forventes at få opholdstilladelse og blive visiteret til boligplacering.

Konkret lægger modellen op til, at Odense Kommune skal modtage, hvad der svarer til 2,26 % af de ukrainere, der får opholdstilladelse i Danmark.

Landets kommuner har derudover mulighed for at modtage flere fordrevne ukrainere, end dem der følger af fordelingsmodellen. Hvis Odense Kommune ønsker at modtage flere end de 2,26 %, skal dette indgives direkte til Udlændingestyrelsen senest den 29. marts 2022.

Udlændingestyrelsen kan endnu ikke vurdere, hvor mange fordrevne ukrainere der forventeligt vil søge ophold i Danmark. Uanset hvilken fordelingsmodel Odense Kommune ender med at benytte, er det på nuværende tidspunkt derfor ikke muligt sige, hvor mange mennesker det konkret vil dreje sig om, at Odense kommune skal modtage.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene.

INDSTILLING

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Borgmesterforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender, om Odense Kommune ønsker at modtage flere fordrevne ukrainere, end de 2,26 % Udlændingestyrelsen har fastsat.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler, at byrådet godkender:

1. Odense Kommune modtager flere fordrevne ukrainere end de 2,26 %, Udlændingestyrelsen har fastsat.
2. Odense Kommune modtager Odenses befolkningsmæssige andel, svarende til 3,5% af landet.
3. Den kommunale forvaltning pålægges at forelægge en ny sag til byrådets behandling, såfremt antallet af fordrevne ukrainere i Danmark overstiger 50.000 eller der sker andre, uforudsete hændelser.

Sagsfremstilling

I forlængelse af vedtagelsen af den nye særlov har Udlændingestyrelsen den 17. marts 2022 orienteret KL og KKR om den kommunale fordeling af personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Udlændinge, der meddeles opholdstilladelse efter særloven, indgår ikke i det fastsatte landstal for flygtninge for 2022. I stedet sker fordelingen ved en særskilt fordelingsmodel, hvor Udlændingestyrelsen for hver kommune fastsætter en forholdsmæssig andel af antallet af personer, der forventes at få opholdstilladelse og blive visiteret til boligplacering i det pågældende år. Udlændingestyrelsen har fastsat de forholdsmæssige kommunetal baseret på meddelelse af opholdstilladelse efter særloven til 10.000 personer.

Dertil har kommunerne fået mulighed for at modtage flere fordrevne ukrainere, end der lægges op til i forbindelse med statens fordelingsmodel. Ønsker til det skal indgives direkte til Udlændingestyrelsen senest den 29. marts 2022.

Ifølge statens fordelingsmodel skal Odense Kommune modtage 2,26 % af de ukrainere, der får opholdstilladelse i Danmark. Den konkrete fordeling er fastlagt ud fra en opgørelse af kommunernes befolkningstal og antal indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, så der samlet set tages hensyn til særlige integrationsmæssige forhold i de enkelte kommuner.

Derudover har Borgmesterforvaltningen udarbejdet forslag til en alternativ model, ud fra Odense Kommunes befolkningsmæssige andel af landet, svarende til 3,5 %.

Uanset hvilken model der vælges, kan Udlændingestyrelsen ikke på nuværende tidspunkt vurdere, hvor mange ukrainere, der konkret vil søge ophold i Danmark. Det kan derfor heller ikke siges, hvor mange fordrevne ukrainere Odense Kommune konkret vil skulle modtage i forbindelse med de to forskellige modeller.

I tabel 1. er Udlændingestyrelsens fordelingsmodel skitseret i forhold til den alternative fordelingsmodel.

Antal ukraineres ankomst til Danmark	5.000	10.000	20.000	50.000	100.000
Fordelingen af ukrainere til Odense (udmeldt skøn fra staten, 2,26 %)	113	226	452	1.130	2.260
Fordelingen af ukrainere til Odense (Odenses befolkningsmæssige andel 3,5 %)	175	350	700	1.750	3.500

Odense er landets fjerde største kommune, og hertil er Odense Kommune officiel venskabsby med den ukrainske hovedstad Kyiv. Det kan i den forbindelse overvejes, om byens størrelse og den særlige relation mellem Odense og Kyiv giver anledning til en yderligere forpligtelse i forhold til at hjælpe de ukrainske flygtninge i denne helt særlige situation.

Det er samlet set den kommunale forvaltnings vurdering, at Odense Kommune som udgangspunkt ikke har dårligere rammer eller forudsætninger end andre kommuner for at modtage et antal fordrevne ukrainere svarende til befolkningsandelen.

Økonomi

Der er for landets kommuner ikke ubetydelige økonomiske usikkerheder forbundet med den aktuelle situation med fordrevne ukrainere og den nationale fordelingsmodel eller alternative fordelingsmodeller.

De ukrainske flygtninge vil medføre en række udgifter på servicerammen til fx dagpasning, folkeskole, boligplacering (midlertidig og permanent) og sociale indsatser.

Tilsvarende vil indtægtssiden dog også blive påvirket bl.a. ved tilskud og udligning.

Den samlede økonomi forbundet med modtagelse af fordrevne ukrainere vil som udgangspunkt skulle afholdes indenfor Odense Kommunes samlede budgetramme.

KL og Regeringen drøfter dog i forbindelse med Økonomiaftalen for 2023, hvordan kommunerne skal kompenseres for udgifter til ukrainske flygtninge i 2022.

Når resultatet af Økonomiaftalen foreligger, laves der en samlet vurdering, og byrådet tager stilling til håndteringen af udgifterne sammen med det øvrige budgetforberedende arbejde.

Hertil er KL også opmærksom på, hvorvidt der skal laves en særlig økonomisk fordeling for de kommuner, der modtager flere flygtninge end den først angivne procentvise fordeling.